

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๓ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น ป.๓/..... เลขที่.....

ใบความรู้ เรื่อง “คำควบกล้ำ”

คำควบกล้ำ (อักษรควบ) หมายถึง พยัญชนะสองตัวเขียนเรียงกันอยู่ต้นพยางค์ และใช้สระเดียวกัน เวลาอ่านออกเสียงกล้ำเป็นพยางค์เดียวกัน เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์นั้นจะผันเป็นไปตามเสียงพยัญชนะตัวหน้า คำควบกล้ำ มี ๒ ชนิด คือ

๑. คำควบแท้ ได้แก่ พยัญชนะ ร ล ว ควบกับพยัญชนะตัวหน้า ประสมสระตัวเดียวกัน เวลาอ่านออกเสียง พยัญชนะทั้งสองตัวพร้อมกัน เช่น

พยัญชนะต้นควบกับ ร ได้แก่ ครู เพราะ คริว กรน ปรวนแปร ขรุขระ พระ ตรง ครึ่ง กราบ โปรด ปรับปรุง ครั้นเครง เครื่องครัด ครอบ ปรอย กรอง เป็นต้น

พยัญชนะต้นควบกับ ล ได้แก่ เปลา่ ปลีก คลาน คลุก เกล้า เปลี่ยนแปลง กลบ กลม เพลิดเพลิน เกลี่ยกล่อม เกลี่ยกลั่น คล่องแคล่ว เกล้า เป็นต้น

พยัญชนะต้นควบกับ ว ได้แก่ กวาด ขวาน ควาย ขวิด เหวี่ยงกว้าง แขนวน ขวนขวาย คว้า ควาญ แกวงไกว ความ แคว้น ขวัญ ควัน เป็นต้น

๒. คำควบไม่แท้ ได้แก่ พยัญชนะ ร ควบกับพยัญชนะตัวหน้าประสมสระตัวเดียวกัน เวลาอ่านไม่ออกเสียง ร ออกเสียงเฉพาะตัวหน้าหรือมิฉะนั้นก็ออกเสียงเป็นเสียงอื่นไป

คำควบไม่แท้ที่ออกเสียงเฉพาะพยัญชนะตัวหน้า ได้แก่ พยัญชนะ จ ช ศ ส ควบกับ ร เช่น จริง ไซร์ เสร้า ศรี ศรีทธา สร้าง เสริม สร้อย สระ ตรง สร้าง เป็นต้น

คำควบไม่แท้ ท ควบกับ ร แล้วออกเสียงกลายเป็น ซ ได้แก่ ทรง ทราบ ทราม ทราย แทรก ทруд โทรม มัทธิ อินทรี นนทรี พุทรา เป็นต้น

หลักการอ่านคาควบกล้ำ

คำควบกล้ำ (อักษรควบ) หมายถึง พยัญชนะสองตัวเขียนเรียงกันอยู่ต้นพยางค์ และใช้สระเดียวกัน เวลาอ่านออกเสียงกล้ำเป็นพยางค์เดียวกัน เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์นั้นจะผันเป็นไปตามเสียงพยัญชนะตัวหน้า คือเสียงพยัญชนะต้น ก ข ค ต ป ผ พ ที่เขียนควบพยัญชนะ ร ล ว ออกเสียงควบกล้ำกันอ่านได้ ๒ แบบคือ

๑. อ่านอย่างอักษรควบแท้ คือ อ่านออกเสียงพยัญชนะตัวต้นและพยัญชนะตัวตามควบพร้อมกัน เช่น ควบกับ ร ได้แก่

กร	เช่น	กรอง กรีด กราย โกรธ
ขร	เช่น	ขรัว ขรุขระ ขريم
คร	เช่น	ครอบ ครอง คร้าม โครม ครู
ตร	เช่น	ตรง ตริ ตรึง ตรวจ
ปร	เช่น	เปรม ปราชญ์ ประปราย ประปรุง
พร	เช่น	พรวน เพราะ พริ้ง พราย

ควบกับ ล ได้แก่

กล	เช่น	กล้ำ กลิ่น กลม กลอง เกลา เกลียว ขล เช่น ขลาด เวลา ขลัง โขลก โขลก
คล	เช่น	คล้อย คลอง คลัง คล้ำ ไคลคลา
ปล	เช่น	ปลั่ง ปลั่ง ปลอด ปลอบ ปลื้ม
ผล	เช่น	ผลอ ผลุบ โผล่ ผล่
พล	เช่น	พลอง แพลง พลอย เปลี่ยงพล้ำ

ควบกับ ว ได้แก่

กว	เช่น	กวาง แกว่ง กวาด เกวียน กวัก ไกว
ขว	เช่น	ขวาง ขวา ขวนขวาย ขวักไขว่
คว	เช่น	ควม คว้ำ คว้าน ควัก ควน

๒. **อ่านอย่างอักษรควบไม่แท้** คือ อ่านออกเสียงเฉพาะพยัญชนะตัวต้นเพียงตัวเดียว ไม่ออกเสียงตัวควบหรือบางตัวก็ออกเสียงเปลี่ยนไปเป็นเสียงพยัญชนะตัวอื่น เช่นอ่านออกเสียงเฉพาะพยัญชนะตัวต้น ไม่ออกเสียงควบ เช่น

จริง อ่านว่า จิง เสร้า อ่านว่า เส้า
สรง อ่านว่า สง สระ อ่านว่า สระ

อ่านออกเสียงเปลี่ยนไปเป็นเสียงตัวอื่น ได้แก่ พยัญชนะควบ “ทร” ออกเสียง เป็น “ซ” เช่น

ทรวด อ่านว่า ซวด , ทราย อ่านว่า ซาย
ทรง อ่านว่า ซง , ทราบ อ่านว่า ซาบ
ทรัพย์ อ่านว่า ซั๊บ , อิ นทรี อ่านว่า อิน – ทรี

มีผู้นำคาควบ “ทร” ที่ออกเสียงเป็น “ซ” มาแต่งเป็นคาประพันธ์ไว้เพื่อให้ง่ายต่อการจำไว้ดังนี้

ทรวดทรงทราบทรมทราย	ทรุดโทรมหมายนกอินทรี
มัทรีอินทรีย์มี	เทริดนนทรีพุทราเทรา
ทรวงไทรทรัพย์แทรกวัด	โตรมมนัสระเชิงเทรา
ตัว “ทร” เหล่านี้เรา	ออกเสียงเป็นเสียง “ซ”

หมายเหตุ ทร บางคำอ่านออกเสียงอย่างคำควบแท้ เช่น จันทรา อินทรา นิตรา ฯลฯ

การออกเสียงคาควบกล้ำให้ชัดเจนถูกต้องเป็นเรื่องสำคัญ เพราะถ้าออกเสียงไม่ชัดเจนหรือผิดพลาดไปจะทำให้ถ้อยคำขาดความไพเราะ ความหมายของคำไม่ชัดเจนหรือผิดพลาดไปด้วย การออกเสียงคาควบกล้ำให้ถูกต้องแม่นยำจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องฝึกฝนอย่างมาก